

Facultat de Ciències de l'Educació
Departament de Pedagogia Sistemàtica

Psicopedagogia
Bilingüisme i Educació
Prof. Àlicia Garcia Colomo

Finalitat

La finalitat d'aquesta matèria és proporcionar coneixements i recursos d'acció professionals als estudiants de Psicopedagogia en l'àmbit d'una cultura i educació bilingüe.

Objectius de l'assignatura

- Conèixer i analitzar la societat catalana
- Conèixer i analitzar el fenomen del bilingüisme.
- Analitzar els factors individuals, escolars i socials que es relacionen amb el bilingüisme i l'educació.

Temari

Tema 1. Conceptes i principis bàsics. L'individu bilingüe:

- . Individu bilingüe. Característiques
- . Irreductibilitat lingüística/ traducció cultural
- . Avaluació de la competència lingüística/ comportaments i actituds
- . Persones bilingües

Tema 2. Conceptes i principis bàsics. Bilingüisme i societat:

- . Societats de llengües en contacte
- . Diglòssia (Ferguson)

Tema 3. El desenvolupament de l'educació bilingüe. Models i tipus:

- . Programa de segregació
- . Programes de submersió
- . Programes de manteniment de la pròpia llengua i cultura
 - . Models compensadors
 - . Models de manteniment de la llengua familiar
- . Programes d'immersió
 - . Tipus d'immersió. Swain & Lapkin (1983):
 - . *El programa d'immersió total i precoç*

- . *El programa bilingüe precoç*
- . *El programa bilingüe tardà*
- . Tipus d'immersió:
 - . Doble immersió
 - . Immersió canviada

Tema 4. L'educació bilingüe

- . Domini conversacional/domini acadèmic (Cummins, 2000):
 - . Antecedents
 - . Principis psicolingüístics.
 - . Conseqüències pedagògiques
 - . Semilingüisme i teories del dèficit
- . Diferència entre bilingüisme additiu i substractiu (Lambert, 1974)
- . Diversitat sociocultural

Tema 5. Bilingüisme en el marc legal espanyol i català

- . L'educació bilingüe al País Basc, Galícia, Navarra i València. Models i legislació
- . L'educació bilingüe a Catalunya

Metodologia

La matèria es desenvoluparà a través d'un triple procés: presentació teòrica dels continguts, en gran grup; treball d'observació i d'anàlisi, en parelles; i comentaris d'articles, individualment.

Avaluació i acreditació dels aprenentatges

Assistència mínima del 50% de les classes

Assistència mínima a 3 tutories sobre el treball

L'avaluació constarà de tres parts:

1. Treball: 50 % nota (individual i/o en parella) **Lliurar 8 gener**
2. Anàlisi, per escrit, de 3 articles (màx.) treballats a classe: 10% nota per article
Lliurar 17 desembre
3. Exposició d'un article, com a mínim: 20% nota per exposició

Dossier de lectures

1. Document de Normalització Lingüística
2. Document Pla LIC
3. Bernstein, B. *Classes sociales, lenguaje y socialización*.
4. Boix, E. i Vila, F.X. (1998) *La perspectiva macrosociològica de la llengua*.
5. Forcadell, C. *Llengua i immigració*.
6. Guerrero, A. *Bilingüismo y educación multicultural*. Ed. Complutense, Madrid, 1994
7. Kenner, Ch. *El mundo en un aula: educar a nuestros niños y niñas como ciudadanos de un mundo multilingüe*. Aula de Innovación Educativa, enero 2006, 148.
8. Valdés, G.. *Bilingües y bilingüismo en los Estados Unidos: la política lingüística en una época antiinmigrante*.

9. Vila, I. *Immigració, educació i llengua pròpia*.

10. Vrooman, M.. *El rendimiento escolar de niños indígenas y la competencia lingüística de la L1*.

Bibliografia

Appel, R., Muysken, P. (1996). *Bilingüismo y contacto de lenguas*. Barcelona. Ariel.

Arenas, J. (1987). *Catalunya escola i llengua*. Barcelona. Nadal.

Ayma, S.M. (1992). *Allò que no se sol dir de la normalització lingüística*. Barcelona: Empúries.

Baetens, H. (1993). *Bilingualism. Basic principles*. Clevedon. Multilingual Matters.

Baetens, H. (1993). *European Models of Bilingual Education*. Clevedon. Multilingual Matters.

Baker, C. (1993). *Fundamentos de educación bilingüe y bilingüismo*. Madrid. Cátedra.

Brisk, M.E., Harrington, M. (2000). *Literacy and Bilingualism. A Handbook for all Teachers*. London. LEA.

Carrasco, S.; Soto, P (2003) *Immigració i diversitat sociocultural a les escoles de Barcelona*. Ajuntament de Barcelona.

Comes, S. et alt. (1995). *La llengua catalana i els alumnes castellanoparlants de 10 a 15 anys*. Barcelona. Columna.

Cummins, J. *Lenguaje, poder y pedagogía. Niños y niñas bilingües entre dos fuegos*. Madrid, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte / Ediciones Morata, 2002.

Galerio, A. et alt. (1990). *La educación intercultural en el enfoque y desarrollo del currículum*. Madrid. Narcea.

Generalitat de Catalunya (1989). *La immersió lingüística a parvulari*. Barcelona. Generalitat de Catalunya.

Jordán, J.A. (coordinador) (1989). *L'educació dels països de parla catalana*. Bellaterra. Universitat Autònoma de Barcelona.

Jordán, J.A. (1992). *L'educació multicultural*. Barcelona. CEAC

Madariaga, J.M. (1992). *Mitos y realidades del bilingüismo en la educación*. Bilbao. Universidad del País Vasco.

Mills, R. W., Mills, J. (1993). *Bilingualism in the Primary School*. London. Routledge.

Sánchez, M.P. (1997). *El bilingüismo. Bases para la intervención psicológica*. Madrid. Síntesis.

Siguan, M. (1984). *Adquisición precoz de una segunda lengua*. Barcelona. ICE Universidad de Barcelona.

Siguan, M., Mackey, F. (1986): *Educación y bilingüismo*. Madrid. UNESCO/Santillana.

Siguan, M. (1986). *Las lenguas minoritarias y la de educación*. Barcelona. ICE Universitat de Barcelona.

Siguan, M. (1992). *España plurilingüe*. Madrid. Alianza.

Siguan, M. (1992). *La escuela y la migración en la Europa de los 90*. Barcelona. ICE Horsari.

Siguan, M. (1994). *Conocimiento y uso de las lenguas cooficiales en las Comunidades Autónomas bilingües*. Madrid. Centro de Investigaciones Sociológicas.

Siguan, M. (1994). *Las lenguas en la escuela*. Barcelona. ICE Universidad de Barcelona/Horsari

Siguan, M. (1998). *La escuela y los emigrantes*. Barcelona. Paidós.

Skutnabb-Kangas, T., Cummins (ed.) (1988). *Minority Education: from Shame to Struggle*. Clevedon. Multilingual Matters Ltd.

Valverde, F. (1997). *Velles i noves qüestions sociolingüístiques*. Barcelona. Edicions 62.

Vila, Ignasi (1995). *El català i el castellà en el sistema educatiu de Catalunya*. Barcelona: Horsari.

Vila, Ignasi [coord.] i Siguan, Miquel (1998). *Bilingüisme i educació*. Bcn: Proa.